

Referat fra møde i UFPP – arbejdsgruppe for kartofler

Mødet blev afholdt onsdag den 15. september 2021, fra kl. 10 – 15.00, på Augustenborg Slot med mulighed for virtuel tilkobling via Skype.

Deltagere

Fra arbejdsgruppen for kartofler: Christian Feder, Jeppe Jørgensen, Kim Madsen, Lars Bødker, Preben Kloster, og Søren O. Jørgensen.

Fra Fødevarestyrelsens laboratorium: Ole Lund Søgaard (via Skype).

Fra Landbrugsstyrelsen: Frederik Vad, Kristine Riskær, Marie-Louise Nielsen, og Thomas Hundebøl Thomsen.

Afbud: Carl Heiselberg, Mogens Nicolaisen, og Søren T. Jørgensen.

1. Velkomst ved Kristine Riskær

Kristine bød alle velkommen til mødet. Det var rart at det igen bliver muligt at mødes fysisk igen.

Nyt fra Styrelsen

a. Ny direktør

Styrelsens direktør, Jette Petersen, fratrådte sin stilling. Jette havde et godt indblik i planteområdet fra hendes tid i Plantedirektoratet og i departementet.

Fra d. 1. oktober tiltræder styrelsens nye direktør, Lars Gregersen. Lars kommer fra en stilling som økonomidirektør i Københavns Kommunes Sundheds- og omsorgsforvaltning, men har også tidligere arbejdet som økonomidirektør i Fødevarestyrelsen.

Samtidigt har vores vicedirektør for Kunder & Produktion, Gitte Jensen-Fangel, valgt at fratræde sin stilling i Augustenborg. Gittes stilling er endnu ikke besat.

b. Revision

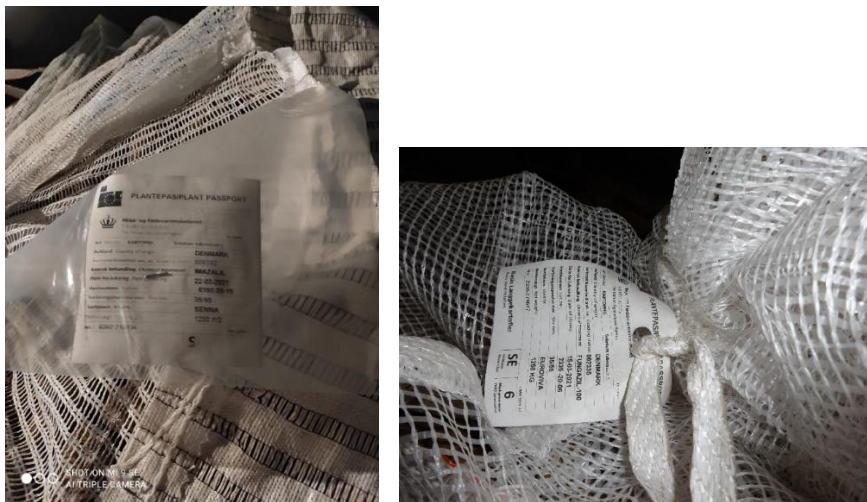
Efter flere sager, er der i styrelsen kommet et stort fokus på forvaltning og rollen som myndighed og embedspersoner. Alle medarbejdere skal gennem et kompetenceforløb om robust forvaltning og myndighedsarbejdet.

2. Orientering fra Landbrugsstyrelsen

a. Forsegling af storsække

Vi har modtaget notifikation fra Tyskland om forsegling af storsække. Vi har rettet henvendelsen til virksomheden, der har pakket og

forseglet partiet med indskærpelse af, at de skal foretage korrekt forsegling af bigbag.

Billedeksempler fra notifikation.

Arbejdsgruppen bakkede op om de indskærpelser styrelsen har givet overfor de virksomheder, som ikke overholder korrekt forsegling af storsække.

b. Partianmeldelse

I denne sæson vil styrelsen indskærpe rettidig anmeldelse af partier af læggekartofler overfor sorterevirksomheder, som ikke anmelder deres partier til tiden.

Reglen er at sorterevirksomheder på pakkedatoen skal anmeldes partier af læggekartofler til Landbrugsstyrelsen, jf. § 41 i Bekendtgørelse om læggekartofler og avl af konsumkartofler nr. 1050 af 30/05/2021.

En opgørelse fra sidste sæson viser at 74 % anmeldes samme eller dagen efter. 13 % inden for en uge og resterende senere. Nogle får styrelsen først kendskab til i forbindelse med efterlysning af huller i nummerrækken med plantepas flere måneder efter, og i forbindelse at sortsrepræsentanter opkræver forædlerafgifter.

Virksomheder der anmelder partier for sent, vil få indskærpelse af reglen om anmeldelse af partier. Bekendtgørelsen omfatter straffebetingelse med bøder i forbindelse med regel om anmeldelse af partier.

Arbejdsgruppen kommenterede, at der kan ske ændringer undervejs i pakningen af partier; printeren kan ved en fejl stoppe, ændringer i prioritet af arbejdsopgaver osv. Slukkes for printeren ved fejlprint, tæller alle plantepas med i nummerrækken selvom de ikke er printet. Det er til

gengældt rigtigt godt, at Landbrugsstyrelsen hører om eventuelle huller i rækken af partianmeldelserne før der sanktioneres. Arbejdsgruppen nævnte også, at fokus på området faktisk har hjulpet – lad os holde ved. Til sidst blev det nævnt, at Landbrugsstyrelsen bør tage fat i dem, der aldrig anmelder. Der blev opfordret til, at lave en analyse, om det er de samme virksomheder, der ikke anmelder rettidigt.

c. Forskellige CVR med samme kontaktemail

Styrelsen været sager med opdeling i mindre bedrifter for derved at opnå højere støtte.

Autorisation af læggekartofler har også bestemmelser i bek. § 6. stk.2 'En virksomhed kan kun være autoriseret til én af de i stk. 1 nævnte typer af avl' (præbasis, basis med egen opformering og – uden opformering).

Til information kan det oplyses at alle autoriserede avlere har forskellig cvr-nr., og er dermed adskilte virksomheder. Nogle af disse har dog samme kontakt e-mail.

Søger en ny virksomhed om autorisation og der fremgår en e-mail eller adresse som en allerede autoriseret avlere foretages en juridisk vurdering i Planter&Biosikkerhed inden udstedelse af en eventuel autorisation.

Erhvervet kommenterede, at dette er en praksis, som har ændret sig uden ændring i lovgivningen. Så længe autorisationen går på forskellige CVR, kan der godt være samme kontaktemail. Hvis far og søn er to forskellige avlere med to forskellige CVR numre, kan sønnen stadigvæk godt være kontaktperson for sin far. Det blev suppleret at samdrift mellem basisavlere er muligt under iagttagelse af bekendtgørelsens regler om rengøring.

Opfølgende kommentar efter mødet: Landbrugsstyrelsen er enig med ovenstående eksempel, men det er blevet et opmærksomhedspunkt i Styrelsen. Styrelsen tager det med som indikator for risiko, som indgår i en juridisk vurdering af om ansøger er en selvstændig virksomhed.

d. Stikprøvekontrol af udenlandsk læggemateriale

Nogle af de øvrige EU lande foretager partikontrol af danske læggekartofler. Det ses for eksempel i forbindelse med notifikation om forsegling med plantepas eller manglende overholdelse af tolerancer.

Vi har ikke praksis for samme stikprøvekontrol. Udenlandsk materiale i avlen af læggekartofler får vi først kendskab til efter anmeldelse til

marksyn, hvor det allerede lægger i jorden. Materiale til konsumavlens har vi ikke information om.

Spørgsmålet er hvordan kan Styrelsen få kendskab til udenlandsk læggemateriale, så der stikprøvevis kunne foretages partikontrol?

Arbejdsgruppen kommenterede, at den største risiko ligger i indkøb til brugsavlens, men at de gerne vil hjælpe Landbrugsstyrelsen. Flere medlemmer pointerede, at de selv tester udenlandsk læggemateriale for karantæneskadegørere. Dertil forventer arbejdsgruppen ikke, at der kommer ret meget udenlandsk læggemateriale ind i 2022. Gruppen efterspurgte procedurer for, hvad der sker, hvis der findes en karantæneskadegøre i fx én bigbag på en lastbil. Styrelsen forstår bekymringen, og vil gå videre med en sådan procedure, før tiltagene igangsættes. Proceduren skal sikre tydelige forventninger til konsekvenserne for virksomhederne hvis der findes karantæneskadegørere.

e. Udskiftningskontrol

Tilbage i 2010 og 2011 blev der udført en omfattende kontrol med udskiftning af læggekartofler hos konsumavlere i kombination med undersøgelse for ring- og brunbakteriose. Kontrollen lå herefter stille bortset fra i 2015 hvor blev der udført et mindre antal kontroller af udskiftning blandt avlere på Samsø.

I foråret har der været udbudt kartofler til salg fra egen opformering på de sociale medier. Efter at kontrol med udskiftning har hvilet nogle sæsoner, genoptages den igen af Styrelsen. Der budgetteres med 12 – 15 kontroller.

Regel om udskiftning fremgår af Bek. om læggekartofler og avl af konsumkartofler nr. 1050 af 30/05/2021 § 50.

Læggekartofler til konsum kan enten være

- 1) godkendte læggekartofler, indkøbt hvert år til hele avlens
- 2) kartofler, avlet på godkendte læggekartofler, der er indkøbt og avlet på egen virksomhed, dog skal virksomheden hvert år indkøbe godkendte læggekartofler af den pågældende sort svarende til mindst 10 pct. af det areal og mindst 10 pct. af den mængde, der anvendes til lægning året efter.

a) adskilt fra anden avl af kartofler

b) lægges og optages så vidt muligt før andre kartofler

c) desinfektion af maskiner og udstyr, som er i kontakt med knoldene.

Overtrædelse kan straffes med bøde.

Arbejdsgruppen bakkede op om udskiftningskontrollen, også selvom det indtil videre kun er sparsomt med kontroller. Dertil blev det nævnt, at

kontrollen ikke kun skal gælde mængde kontra anmeldt areal, men også ift. sortssammenfald. Det blev også nævnt at nye konsumavlere ikke altid er opmærksomme på reglen og udskifter derfor ikke. Den kommende kontrol vil blive kommunikeret gennem flere virksomheders nyhedsbrev.

f. Salg af ucertificerede læggekartofler på sociale medier

I foråret fik Landbrugsstyrelsen information om, at der blev solgt ucertificerede læggekartofler via sociale medier (FaceBook). Styrelsen havde forberedt en omtale om pligt til at bruge certificeret læggemateriale i forbindelse med den internationale kartoffeldag. Hvordan kan vi udbrede budskabet om, at dette ikke er lovligt?

Styrelsen oplyste, at man ikke kommenterer på konkrete sager på sociale medier. Samme holdning blev delt af medlemmer af arbejdsgruppen. Christian Feder oplyste, at KMC's hjemmeside med salg af kartofler mellem avlere bliver lukket ned for salg i perioden 1. januar – 1. juni, for helt at undgå problematikken om salg af ucertificerede læggekartofler.

En informationskampagne med start i midten af marts vil være et godt tiltag mod udfordringen. Kampagnen skal bl.a. også omfatte en artikel med information om, hvorfor vi har regel om udskiftning. Af gode samarbejdspartnere blev "Landbrugsavisen" nævnt, og eventuelt også avisen "Effektiv landbrug". Arbejdsgruppen er med på, at hjælpe til med at promovere kampagnen. I kampagnen bør der også være en faglig vinkel på, hvorfor der ikke må sælges ucertificerede læggekartofler.

Landbrugsstyrelsen går videre med at udarbejde materiale til distribution i virksomhederne. Christian Feder nævnte, at de i KMC er i gang med en artikel, som de vil sende forbi Landbrugsstyrelsen til brug for inspiration.

g. Foreløbigt resultat af marksyn 2021

Marksyn af præbasis læggekartofler foreløbig opgørelse før vintertest.

	2021			2020		2019	
	Linjer	Ha, synet	Procent	Ha, synet	Procent	Ha, synet	Procent
Godkendt	318	211,0	86,2	213,1	88,7	225	94,9
Nedklassificeret		29,9	12,2	24,5	10,2	12	5
	Virus	4	1,9	2,4			
	Sortben	28	24,8	18,3		12	
	Fr.sort	3	2,0	2,8			
	Afv.type			1			
	Mgl.afstand	1	1,2				
Kasseret		4,0	1,6	2,6	1,1	1	0,1
	Net	132	2,6	2,6		1,9	
	Fr.sort	2	0,5				

	Mgl.afstand	1	0,9				
Sum		489	244,9		240,2		238

Marksyn af basis læggekartofler foreløbig opgørelse før vintertest

	2021			2020		2019	
	Linjer	Ha, synet	Procent	Ha, synet	Procent	Ha, synet	Procent
Godkendt	1.092	4.322	88,9	4.895	91,8	4.577	94,9
Nedklassificeret		248	5,1	191	3,6	159	3,3
	Virus	53	202	154		92	
	Sortben	10	32	13		44	
	Fr.sort	2	6	2		19	
	Gengroning	1	8	20			
	Afv.type					4	
	Mgl.afstand			2			
Kasseret		294	6,0	247	4,6	87	1,8
	Virus	34	111	70		50	
	Sortben	10	21	5		22	
	Fr.sort	1	1	11		15	
	Gengroning			4			
	Mgl.afstand	7	9	34			
	Afmeldt	45	152	123			
Sum	1.255	4.864		5.333		4.823	

Punktet blev ikke drøftet, kun kommenteret med at stigende sortben i præbasisavl er bekymrende.

h. Status på arbejdet qua kartoffelprojektet

Kartoffelprojektet blev gennemført med en række workshops i vinter mellem erhvervet (Lars Bødker, Chr. Feder og Kim Madsen), Laboratoriet, Regional kontrol og Planter & Biosikkerhed. Efter møderækken blev de omtalte udfordringer samlet til konkrete punkter i en handlingsplan. Nogle af disse er allerede implementeret, fx mulighed for at anmelde marker til jordprøvetagning før antal friår inden avl af læggekartofler er opnået.

Over sommeren har vi arbejdet med flere af punkterne, som kom frem i handlingsplanen efter workshopsene. En del er stadig i proces med f.eks. Nabohearinger om tiltag i forbindelse med udtagning af knolde fra marken i andre lande og ændringer på analysebeviset for virustest. Andre bliver omfattet af opdatering af kundevejledningen f.eks. Sætte opmærksomhed på forskellige frister for anmeldelser til hhv. jordprøver og marksyn.

Beregningsmetode ift. angivelse af virus % på analysebeviset blev diskuteret. Det er vigtigt, at virusangivelsen følger virustolerancerne i bekendtgørelsen. Landbrugsstyrelsen skal have en ekspert til at kigge på beregningsmetoden, så analysebeviset bliver retvisende. Det blev nævnt, at NAK i Nederlandene benytter en anden metode til at beregne virus % i prøverne, end den metode, som vi bruger i Danmark.

Arbejdsgruppen spurgte ind til, om det havde hjulpet at erhvervet meldte marker til marksyn løbende. Landbrugsstyrelsen svarede, at det havde det kun i mindre grad, fordi avleren stadigvæk har mulighed for at ændre i sine anmeldelser indtil IT systemet bliver lukket. Et forbedringsforslag kom op med, at der skal være en knap for avleren i IT systemet (ALM), hvor avleren godkender sine anmeldelser endeligt. Hvis avleren benytter denne knap, skal det ikke være muligt at ændre i anmeldelsen. Landbrugsstyrelsen går videre med forbedringsforslaget.

Det blev også foreslået at lave en fast procedure beskrivelse for muligheder ved afvigende år, f.eks. 2021.

Opfølgende kommentar, efter mødet: Styrelsen forstår problematikken med "dårlige" år, men styrelsen ser det også svært, at lave en decideret procedure for unormale år, primært ift. hvilke parametre, der skal tages højde for. Dertil vil styrelsen gøre arbejdsgruppen opmærksom på, at avlerne altid har mulighed for at ansøge om udsættelse af frist for anmeldelse til marksyn¹. Styrelsen vil indsætte et afsnit i kartoffelvejledningen² om muligheden for at ansøge om udsættelse af fristen.

¹ Jf. §36, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 1050 af 30/05/2021 om læggekartofler og avl af konsumkartofler

² Vejledningen om avl, sortering, mærkning, og forsegling af læggekartofler til salg

i. Fortolkning af bekendtgørelsens bilag 4 punkt 1.4³

Bilag 4

Særlige krav til produktion af præ-basis klasse PBTC (mikroplanter og -knolde samt miniplanter og -knolde)

I. Krav til produktion af mikroplanter og – knolde (produktionsbank)

- 1.1 Bygninger og udstyr, der anvendes til produktion, skal være godkendt af Landbrugsstyrelsen.
- 1.2 Formering af plantemateriale in-vitro skal gennemføres i beskyttede faciliteter fri for skadegørere og efter kvalitetsstyringssystemer, som Landbrugsstyrelsen har godkendt.
- 1.3 Til produktionen må kun anvendes materiale fra virksomheder autoriseret efter § 4, stk. 1, eller materiale fra andre EU-lande, som opfylder tilsvarende krav. Der må kun anvendes plantemateriale, som er godkendt af Landbrugsstyrelsen.
- 1.4 Der må det enkelte år kun anvendes én oprindelse pr. sort.
- 1.5 Oprindelsesmateriale (kerneplanter) må højst vedligeholdes i produktionsbanken i 4 år.
- 1.6 Der skal foreligge en ajourført logbog over produktionen, med detaljer om hver enkelt klon.
- 1.7 Andre arter af Solanaceae (Natskyggefamilien) end *Solanum tuberosum* L. må ikke forefindes på produktionsstedet.
- 1.8 Hver leverance til en aftager skal anmeldes skriftligt til Landbrugsstyrelsen med oplysning om dato, sort, klon, antal planter eller knolde samt aftagers navn og adresse.

Krav til produktion af mikroplanter i produktionsbanken er i bek. bilag 4 pkt. 1.4 omfattet af et krav om 'Der må det enkelte år kun anvendes én oprindelse pr. sort'.

Tystoftefonden har skrevet ind i deres kvalitetshåndbog, at de opformere på plante fra ét rør af de fire rør de her i kerneplantesamlingen af hver oprindelse pr. sort. Chr. Feder har anmodet om at de må bruge planter fra flere rør i produktionsbanken. Tystoftefonden har taget en strammere fortolkning end bekendtgørelsen ligger op til.

Styrelsens fortolkning af bilag 4 pkt. 1.4 er, at alle rør fra samme oprensning er at betragte som hørende til én oprindelse. De kan således bruge flere rør af samme sort til opstart af opformering af én sort i produktionsbanken.

j. Jordprøver 2022

Anmeldelser til jordprøver for sæson 2021-2022 gik i produktion den 26. august 2021. Nyt er, atavlere kan anmelde jordprøver i marker, som endnu ikke er frigivet til avl af læggekartofler på grund af antal kartoffelfrie år (3 for basis, 4 for præbasis). Marken kan dog ikke bruges eller anmeldes til avl af læggekartofler, før marken er frigivet. Marken skal efterfølgende anmeldes, som en overført prøvetaget mark i det avlsår, hvor den skal bruges til læggekartofler.

³ Bekendtgørelse nr. 1050 af 30/05/2021 om læggekartofler og avl af konsumkartofler

Arbejdsgruppen udtrykte tilfredshed med mulighed for at anmelde arealer til jordprøver før friår er opnået.

k. eDokumentation

Virksomheder der udsteder plantepas i forbindelse med levering af læggekartofler til en sorterevirksomhed og virksomheder, der udsteder plantepas med certificeringsoplysninger skal have gennemført eDokumentation eller på anden måde godtgøre kompetence og nødvendig viden om de undersøgelser, der skal laves af knoldene forud for udstedelse af plantepas.

Der er fortsat avlere og sorterevirksomheder, der ikke har gennemført eDokumentation. De resterende fik igen den 12. august 2021 en påmindelse med indskærpelse at vi efter 2. september 2021 vil træffe afgørelse om godkendelse til at udstede plantepas.

Langt de fleste virksomheder har indsendt eDokumentation, men 10 har endnu ikke opfyldt kravet for at kunne fortsætte med at udstede plantepas. Ved fortsat undladelse vil det medføre et høringsbrev med, at de mister tilladelsen til at udstede plantepas.

Arbejdsgruppen nævnte ændret kommunikation vedrørende hvilke virksomheder, der skal gennemgå eDokumentation. Styrelsen oplyste, at Plantesundhedsforordningen er omfattende, og i tilgangen har man forsøgt at undgå overimplementeringer. Derfor kan der tidligere have været uklarhed om fx krav til eDokumentation. Der kommer en udvidelse af eDokumentation, som hedder PhytoDok. PhytoDok er tiltænkt mere end blot platform for eDokumentationen, men også som læringsportal for fx vores kontrollører og operatører. Styrelsen er pt. i gang med at udvikle materiale til PhytoDok, og platformen er derfor ikke tilgængelig endnu.

Det blev diskuteret, at der i afgørelsesbrevet/høringsbrevet om fratagelse af autorisation til udstedelse af plantepas skal stå, at avleren opfordres til at give samtykke til, at det tilknyttede firma kan kontaktes direkte af Landbrugsstyrelsen. Dette vil selvfølgelig også gælde i andre situationer. Landbrugsstyrelsen tager telefonisk kontakt til de avlere, som endnu ikke har gennemført eDokumentation før fremsendelse af høringsbrev. Desuden spurgte udvalgsgruppen ind til om gennemførsel af eDokumentation kan overføres ved skift af autorisationsnummer og når den eDokumentations ansvarlige stopper i virksomheden.

Opfølgende svar, efter mødet: Gennemførslen af eDokumentation kan ikke overdrages til den nye ejer. Der skal være mindst én person i virksomheden, der skal have gennemgået eDokumentation, eller på anden måde kan dokumentere, at virksomheden har de fornødne kompetencer inden for karantæneskadegørere mv. Det er ligeledes denne

person, der er styrelsens kontaktperson i plantesundhedsmæssige spørgsmål.

I. De fire forordninger om kartoffelskadegørere

Landbrugsstyrelsen vil gøre arbejdsgruppen opmærksom på, at forordningerne endnu ikke er vedtaget, men at de stadigvæk er under udarbejdelse. Der kan derfor ske ændringer i forordningerne. Se bilag 3 for danske holdninger til specifikke punkter i hver forordning.

Ring- og brunbakteriose

Følger overordnet de gamle direktiver. De gamle direktivers bilag var utroligt detaljerede angående proceduren for laboratorieundersøgelserne. Det ændres til at følge en EPPO standard, som i store træk ligner de gamle bilag. Fødevarestyrelsens laboratorium følger allerede EPPO standarden.

Kartoffelbrok

Ændret meget ift. ordlyd – det gamle direktiv var fra 1960'erne. Bilag om laboratorieundersøgelser ændres til en EPPO standard, som Fødevarestyrelsens laboratorium allerede følger. Hvis der opstår udbrud, har Danmark kæmpet for, at bufferzonen rundt om marken skal etableres ud fra videnskabelige principper og lokale betingelser fremfor en fast fælles definition (fx 1 km omkreds af marken). Derudover har Danmark kæmpet for at restriktioner på smittede marker kunne ophæves allerede efter 10 eller 15 år (afhængigt af smittetryk), men vi har ikke fået opbakning til dette. Restriktionerne kan tidligst ophæves efter 20 år.

Dét der mangler er foranstaltninger, hvis en medlemsstat, efter lang tids prøven, opgiver at bekæmpe kartoffelbrokken i et givent område.

Kartoffelcystenematoder

Gældende direktiv videreføres altovervejende. Forordningen er mere opdelt ift. jordprøver ifm. avl af læggekartofler, og undersøgelser for kartoffelcystenematoder i konsumavl.

Danmark har fået tilføjet, at der kan udtages jordprøver i marker, hvor der står vinter- eller efterafgrøder.

Metoden til at undersøge jordprøverne i laboratoriet er blevet præciseret, og skal følge en EPPO standard. Fødevarestyrelsens laboratorium følger allerede standarden.

Danmark har kæmpet for at beholde reduceret jordprøvetagning, hvilket beholdes. Reduceret jordprøvetagning kan altid ske, hvis

marken har været kartoffelfri eller værtsplantefri⁴ i mindst 6 år. Hvis en mark har været smittet med kartoffelcystenematoder, skal marken jordprøvetages fuldt (1500 ml jord/ha) mindst to på hinanden følgende gange før marken kan få reduceret jordprøvetagning. I praksis betyder det: 1 ophævelsesprøve + 1 fuld jordprøve.

Hvis der findes tomme cyster på marken, kan den næste jordprøve godt være reduceret.

Ift. resistente sorter angiver forordningen, at det foretrækkes at der bruges sorter med resistensniveau 8 eller 9 – dette udelukker ikke brugen af 7, men det foretrækkes at der bruges 8 eller 9.

Oversvømmelse af inficerede arealer er tilføjet som mulig udryddelsesforanstaltning. Nok ikke aktuel i DK, men nærmere Holland.

Danmark har ikke fået opbakning til at kunne tage jordprøver i en kort tidsperiode efter lægning af kartofler, selvom data fra Aarhus Universitet blev forelagt. Jordprøverne skal derfor stadigvæk udtages inden lægning af kartofler.

Generelt blev der udtrykt bekymring for definitionen af begreber og oversættelse af de kommende forordninger. Definitionerne skal være så præcise, at man ikke må kunne tage fejl, men samtidigt give rum for fleksibilitet i praksis. Det blev aftalt, at Landbrugsstyrelsen sender forordningsforslagene rundt, når de bliver sendt i offentlig høring. Dertil inviterer Landbrugsstyrelsen Arbejdsgruppen for kartofler til møde om forordningerne, når alle har haft tid til at læse forslagene igennem. Det blev også foreslået at målrette hørings svar med nabolande som har samme forhold som i Danmark.

Arbejdsgruppen var betænkelig ved udfasning af biologiske test, som fx bruges ved optagelse af sorter i kerneplantesamlingen.

Arbejdsgruppen nævnte, at Landbrugsstyrelsen skal have præcise procedurer for, hvordan myndigheden takler sager, hvis der findes skadegørere, som vi normalt ikke finder i Danmark (fx ring- og brunbakteriose). Styrelsen har en beredskabsplan for håndtering af sådanne situationer. Der er dog ikke specifikke skadegørebilag vedr. Ring- og brunbakteriose.

Det blev også nævnt, at vi alle skal huske den flade struktur – vi supplerer hinanden godt i Danmark

⁴ Bilag 1 af bekendtgørelse nr. 471 af 26/04/2019 om bekæmpelse af kartoffelcystenematoder

3. Opfølgning fra sidst

Ingen punkter.

4. Orientering/input fra erhvervet

a. Afklaring af virusgrænser

Punktet blev drøftet tidligere under punkt 2, h.

b. Brexit – proceduren ved import af kerneplanter og mini-knolde

Landbrugsstyrelsen har haft kontakt med SASA i Skotland, som gerne vil fortsætte samarbejdet med Danmark om test af kerneplantesamlingen. Praktisk skal planterne nu følges af et plantesundhedscertifikat, i stedet for det tidligere plantepas.

Landbrugsstyrelsen er i gang med at samle materiale efter tilkendegivelse fra virksomheder om mulighed for eksport af læggekartofler til UK. Materialet sendes til ambassaden, som vil gå videre med sagen. Efterfølgende vil styrelsen skrive en særskilt mail til arbejdsgruppen, når svaret foreligger. Rent praktisk vil vi forholde os til eksport/import til/fra UK (både læggemateriale og kerneplanter), og sorter som allerede er på EU's sortliste.

Som sidenote vil Landbrugsstyrelsen oplyse om, at hvis der importeres planter til EU, skal det anmeldes via TRACES. Læs mere om TRACES på Landbrugsstyrelsens hjemmeside: [her](#).

c. Udtagning af knoldprøver ved mangelfuld nedvisning eller genvækst af stængelstykker

Pga. mangelfuld kemi, og brugen af mekanisk nedvisning, kan vi komme i en situation, hvor der ikke er fuldstændig nedvisning til vintertest. Kan vi udtage knoldprøver, hvis der ikke er fuldstændig nedvisning. Problemet rammer både avlerne og kontrollørerne. Hvad gør vi, hvis vi kommer i en situation, hvor den nuværende praksis ikke kan opretholdes? Skal reglerne i bekendtgørelsen rettes?

Der kom ingen konklusion på punktet, men der skal snart gøres noget. Landbrugsstyrelsen gjorde arbejdsgruppen opmærksom på, at man kan søge om tilskud til nye teknologiske løsninger via miljøteknologiordningen.

d. Priser og gebyrer ved udtagning af rekvirerede knoldprøver til vinterafprøvning

Kim fremlagde en enkelt sag om rekvirerede jordprøver, og spurgte ind til, hvorfor kontrollen var tre dage i tre tilstødende marker (se vedhæftede billede). Eksemplet giver anledning til overvejelser om planlægning af nærtliggende prøver og kørsel. Rekvirerede prøver bliver

taget i fortrin for styrelsens egne knoldprøver. Planlægning af prøvetagning foregår i de enkelte lokalafdelinger, men styrelsen vil tage sagen op. Erhvervet nævnte at opgaven burde lægges i udbud, da der er for lidt gennemsigtighed i hvad det koster. Der er ligeledes udfordringer med kontrollører der bor langt væk, eller generelt er for langsomme, og dermed bliver det dyrere.

5. Orientering/input fra Fødevarestyrelsens laboratorium

Ole orienterede med nyt fra laboratoriet. Laboratoriet har indviet en ny bygning, hvor de propper kartoflerne med hjælp fra tidsbegrænsede ansatte. Det er lykkedes at ansætte medhjælp, og de får en grundig oplæring. Placering af faciliteter til propning ved laboratoriet har givet en bedre fleksibilitet.

Laboratoriet er begyndt at bruge PCR metode til undersøgelse for Pectobakterier (sortben). Metoden er hurtigere end den tidligere metode. Samme metode bruges også til analyse af knolde for Meloidogyne. Jordprøver til analyse for Meloidogyne sendes til eksternt laboratorium.

Laboratoriet har fået et nyt økonomisystem, hvilket kan påvirke priserne på kommende prøver. Arbejdsgruppen kommenterede, at de forventer at priserne ikke ændres i denne sæson jf. deres pris aftale. Dertil blev det nævnt, at hvis det bliver meget dyrere, bliver prøverne højt sandsynligt sendt til Holland i stedet for Ringsted. Flere medlemmer af arbejdsgruppen nævnte at priserne bør holdes på nuværende niveau; det er et fornuftigt niveau ift. Holland. Ole henviste til Ednar, hvis man vil tale om pris og opgave. Ole fortalte at de evt. nye priser vil blive meldt ud senest 14 dage inden ikrafttræden.

Til sidst nævnte arbejdsgruppen også, at hvis der laves en ny prøvemethode, så bør det kommunikeres ud. Information om prøvestørrelse, svartid, pris mv.

Arbejdsgruppen havde flere spørgsmål til laboratoriet:

- Hvor langt er laboratoriet med vintertest? Svar: Laboratoriet er godt med nu, men er sårbare på personale, som laver de fysiske tests. Indtil videre går det dog.
- Laves der test af de midlertidige medarbejdere, som laboratoriet har til at lave analyseprøverne? Svar: Ja, efter oplæring.
- Hvor længe går der fra laboratoriet modtager en prøve til at avleren får svaret? Svar: Typisk tre uger. Rekvirerede og økologiske prøver prioriteres over andre prøver.

Arbejdsgruppen kommenterede afslutningsvis, at samarbejdet med laboratoriet går godt i øjeblikket.

6. Eventuelt

a. GMO

Christian Feder stillede et spørgsmål vedrørende fremtiden og brugen af GMO. Se vedhæftede spørgsmål og svar fra Planter&Biosikkerheds GMO ekspert, Morten Storgaard.

Emnet bragte en masse spørgsmål på banen, som indtil videre ikke kan svares direkte på, da der ikke er lavet procedurer for det. Nævnte spørgsmål er:

- Må Tystofte have den almindelige kerneplantesamling + en fremtidig GMO samling? Må kerneplantesamlingerne være i samme lokale, eller skal de to samlinger være opdelt i forskellige rum?
- Må GMO mini-knolde laves samme sted, som normale mini-knolde (Agersø)? På samme bedrift, i samme væksthuse?
- Hvad med sorter, som er modificeret via Crispr/CAS, er det stadigvæk samme sort?
- Hvis en "normal" sort og en Crispr/CAS sort står ved siden af hinanden i marken, hvordan ser man forskel på de to sorter?

Landbrugsstyrelsen foreslog at Morten Storgaard holder et oplæg om GMO til næste møde. Det vil også give gruppen mulighed for at stille Morten spørgsmål om GMO.

Opfølgende kommentar: På styrelsens hjemmeside kan man læse mere om GMO.

[Her er et link til styrelsens hjemmeside om GMO](#)

b. DIABOLO/FUNGICIDE 100

Arbejdsgruppen orienterede om, at Miljøstyrelsen har udsendt en afgørelse om brugen af Fungicide 100. Afgørelsen skulle være kommet efter en kontrol fra en kontrollør fra Landbrugsstyrelsen.

Den pågældende kontrollør fra Landbrugsstyrelsen udførte i øjeblikket en rekvireret kontrol for Miljøstyrelsen. Det er desuden en kontrollør, som ikke hører til enheden Planter&Biosikkerhed. Styrelsen forstår ugenomsigtigheden i hvem, kontrolløren udfører arbejdet for, og går videre med sagen.

Efterfølgende har styrelsen set den korrespondance mellem virksomhed og Landbrugsstyrelsen, og det fremgår tydeligt, at der er tale om en kontrol på en af Miljøstyrelsens ordninger.

c. Virus i små knolde kontra virus i store knolde

Punktet blev ikke drøftet. Punktet tages op til næste møde, hvor Mogens Nicolaisen er med.

d. Dato for næste møde

Det næste arbejdsgruppemøde afholdes onsdag d. 16/03-2022 fra kl. 10 – 15 i Esbjerg (Unipatatas). Landbrugsstyrelsen indkalder til mødet, og udsender mødemateriale, når vi nærmer os mødet.